READ INSTRUCTIONS GIVEN ON THIS PAGE BEFORE FILLING UP DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.

108941

PAPER – I
(General Studies)

Roll No. ______

Registration No. ______

OMR Response Sheet No. ______

Name : ______

Father's Name : ______

Date of Birth : DD MM YYYY

Category Code* ______ (* As given in the Admit Card)

Candidate's Signature :
(Please sign in the box)

Question Booklet Series

A

[Total Questions : **100**]

Time Allowed : **2:00** Hours]

INSTRUCTIONS

1. The candidate shall **NOT** open this booklet till the time told to do so by the Invigilator. However, in the meantime, the candidate may read the instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in **CAPITAL letters**. The candidate may also fill relevant columns (Other than the columns for marking responses to the questions) of the **OMR** Response Sheet, supplied separately.
2. Use only **BLUE OR BLACK** ball point pen to fill the relevant columns on this page. Use similar pen for marking responses on **OMR** Response Sheet. Use of fountain pen may leave smudges, which may make the information given by the candidate illegible.
3. The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given by the candidate here or on the **OMR** Response Sheet, is illegible.
4. Each candidate must fill all the columns given above on this page and sign at the appropriate place.
5. Each candidate is required to attempt **100 questions in two hours**, except for visually impaired candidates, who would be given 20 minutes extra for marking their responses on the **OMR** Response Sheet, which will be supplied to the candidates separately.
6. THE CANDIDATE MUST ENSURE THAT THE SERIAL NO. OF THE **OMR** RESPONSE SHEET SUPPLIED TO HIM/HER MATCHES HIS/HER ROLL NUMBER and accordingly fill the same in the appropriate column of this question booklet. Similarly the candidate **MUST write the Serial No. of this Question Booklet and the Series of the Question Booklet** at the appropriate column on the **OMR** Response Sheet. Failure to do so may result in rejection of the candidature of the candidate or non-evaluation of the **OMR** Response Sheet or both.
7. The candidate should darken the appropriate response to the question by completely darkening the appropriate circle/oval according to his/her choice of response i.e. a, b, c or d in the manner shown in the example below :

   a ○ b ● c ○ d ○
8. Partly darkening the circle/oval on the **OMR** response sheet or using other symbols such as tick mark or cross, would not result in evaluation of the response as the **OMR** scanner can only interpret the answers by reading the darkened responses in the manner explained in preceding paragraph. Darkening more than one circle/oval as response to a question shall also be considered as wrong answer.
9. This question paper booklet has **44** pages. THE QUESTIONS ARE PRINTED IN ENGLISH AND PUNJABI. QUESTIONS IN PUNJABI ARE A TRANSLATION OF THE ENGLISH QUESTIONS. IN CASE OF ANY AMBIGUITY IN TRANSLATION, THE ENGLISH VERSION WILL BE DEEMED AUTHENTIC AND FINAL
10. THE CANDIDATES, WHEN ALLOWED TO OPEN THE QUESTION PAPER BOOKLET MUST CHECK THE BOOKLET TO CONFIRM THAT THE BOOKLET HAS COMPLETE NUMBER OF PAGES, THE PAGES ARE PRINTED CORRECTLY AND THERE ARE NO BLANK PAGES. IN CASE THERE IS ANY SUCH ERROR IN THE QUESTION PAPER BOOKLET THEN THE CANDIDATE SHOULD IMMEDIATELY BRING THIS FACT TO THE NOTICE OF THE INVIGILATION STAFF AND OBTAIN A BOOKLET OF THE SAME SERIES AS GIVEN EARLIER.
    Thereafter, the serial number of the booklet should be entered in the relevant column of the **OMR**. Wherever applicable, the candidate should request the Invigilation Staff to authenticate the change in the serial number of question booklet by making correction in the appropriate column of Attendance Sheet, where the Staff shall enter the correct serial number of the question booklet and initial the same.
11. All questions carry equal marks i.e. Two and a half marks for each question.
12. There is no negative marking.
13. THERE ARE FOUR OPTIONS FOR EACH QUESTION AND THE CANDIDATE HAS TO MARK **THE MOST APPROPRIATE ANSWER** ON THE OMR RESPONSE SHEET.
14. THE RIGHT TO EXCLUDE ANY QUESTION(S) FROM FINAL EVALUATION RESTS WITH THE COMMISSION.

1. India obtained observer status in the Arctic Council. The Council has eight members. Which one of the following countries is ***not*** a member of the Arctic Council ?

(a) Russia

(b) U.S.A.

(c) U.K.

(d) Sweden

2. Consider the following statements :

1. Mahatma Gandhi Pravasi Suraksha Yojana (MGPSY) is a pension and life insurance fund scheme introduced by the Ministry of External Affairs.
2. The scheme is for the Overseas Indian workers having Emigration Check Required (ECR) passports.

Which of the above statements is/are true ?

(a) Both 1 and 2

(b) 1 only

(c) 2 only

(d) None of the above

3. What is Ug99 ?

(a) A newly discovered Black hole located in the constellation Ophiuchus.

(b) Gene responsible for sickle-cell anaemia.

(c) Wheat rust disease which hits stem of wheat plant.

(d) The asteroid which had a close pass with the Earth in September 2013.

1. ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਰਕਟਿਕ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਨਿਰੀਖਕ ਪਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ । ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰ ਹਨ । ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਰੂਸ

(b) ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ.

(c) ਯੂ.ਕੇ.

(d) ਸਵੀਡਨ

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ (MGPSY) ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਫੰਡ ਸਕੀਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।
2. ਇਹ ਸਕੀਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਐੱਮਿਗਰੇਸ਼ਨ ਚੈਕ ਰਿਕੁਆਰਡ (ECR) ਪਾਸਪੋਰਟ ਹਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ

(b) ਸਿਰਫ 1

(c) ਸਿਰਫ 2

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. ਯੂਜੀ99 ਕੀ ਹੈ ?

(a) ਤਾਰਾਮੰਡਲ ਓਫਿਕੱਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਵੀਨ ਖੋਜਿਆ ਕਾਲਾ ਛੇਦ (ਪੁਲਾੜ ਵਿਚਲਾ ਕਾਲ-ਖੇਤਰ) ।

(b) ਜੀਨ ਜੋ ਸਿੱਕਲ ਸੈੱਲ ਅਨੀਮੀਆ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ।

(c) ਵੀਟ-ਰਸਟ ਬਿਮਾਰੀ (ਕੁੰਗੀ) ਜੋ ਕਣਕ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਤਣੇ ਤੇ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

(d) ਐਸਟਰਾਇਡ (Asteroid) ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2013 ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੇੜਿਓ ਲੰਘਿਆ ।

4. Under the 'Campaign Clean India', an initiative of Ministry of Tourism, ONGC has adopted six monuments/tourist destinations in India. Which of the following is ***not*** one amongst these ?

(a) Taj Mahal

(b) Ellora Caves

(c) Elephanta Caves

(d) Char Minar

5. What is "Jiyo Parsi" ?

(a) An upcoming Bollywood film on the life and contribution of Tatas.

(b) Famous music album composed by Parsi children.

(c) A scheme to increase the declining population of Parsis.

(d) A scheme for old population of Parsis for treatment of geriatric ailments.

6. Consider the following statements :

1. JENVAC is an indigenously produced Japanese encephalitis vaccine.
2. It is a live attenuated vaccine.
3. Japanese encephalitis is a bacterial infection.

Which of the above mentioned statements is/are correct ?

(a) 1 and 2

(b) 1, 2 and 3

(c) 1 and 3

(d) 1 only

4. ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਤਹਿਤ 'ਮੁਹਿੰਮ ਸਾਫ ਭਾਰਤ' ਅਧੀਨ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਖੇ ਛੇ ਸਮਾਰਕ/ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਤਾਜ ਮਹਿਲ

(b) ਇਲੋਰਾ ਗੁਫਾਵਾਂ

(c) ਐਲੀਫੈਂਟਾ ਗੁਫਾਵਾਂ

(d) ਚਾਰ ਮਿਨਾਰ

5. "ਜਿਉ ਪਾਰਸੀ" ਕੀ ਹੈ ?

(a) ਟਾਟਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬੌਲੀਵੁਡ ਫ਼ਿਲਮ ।

(b) ਪਾਰਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਐਲਬਮ ।

(c) ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਕੀਮ ।

(d) ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਜਰਾ ਚਕਿਤਸਾ (ਦੇ ਇਲਾਜ) ਲਈ ਸਕੀਮ ।

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਜੈੱਨਵੈੱਕ ਜਾਪਾਨੀ ਐਨਸੀਫੇਲਾਈਟਸ ਦੀ ਸੁਦੇਸ਼ੀ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦਵਾਈ (ਵੈਕਸੀਨ) ਹੈ ।
2. ਇਹ ਸੰਜੀਵ ਸੂਖਮ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦਵਾਈ (ਵੈਕਸੀਨ) ਹੈ ।
3. ਜਾਪਾਨੀ ਐਨਸੀਫਲਾਈਟਸ ਬੈਕਟੀਰੀਆਈ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) 1, 2 ਅਤੇ 3

(c) 1 ਅਤੇ 3

(d) ਸਿਰਫ 1

7. Match the following :

Name of Football Player	*Country / National Team*
A. Mario Suárez Mata	1. Germany
B. Gareth Bale	2. Spain
C. Robert Lewandowski	3. Wales
D. Marco Reus	4. Poland

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	3	2	4	1
(d)	4	3	1	2

8. Which of the following statements are correct regarding the entitlements under the Janani Shishu Suraksha Karyakaram (JSSK) of Ministry of Health and Family Welfare, Government of India ?

1. Free and zero expense delivery of pregnant women excluding Caesarean section.
2. Free drugs and consumables.
3. Essential diagnostics at nominal user charges.
4. Free and zero expense treatment of sick newborn till 30 days after birth.

Choose the correct combination :

(a) 1, 2 and 3

(b) 2 and 4

(c) 1 and 4

(d) 1, 2, 3 and 4

7. ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਫੁਟਬਾਲ ਖਿਲਾੜੀ ਦਾ ਨਾਮ	*ਦੇਸ਼/ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਮ*
A. ਮਾਰੀਓ ਸੁਆਰੇਜ਼ ਮਾਟਾ	1. ਜਰਮਨੀ
B. ਗੈਰੇਥ ਬੇਲ	2. ਸਪੇਨ
C. ਰੌਬਰਟ ਲਿਵੈਂਡੋਅਸਕੀ	3. ਵੇਲਜ਼
D. ਮਾਰਕੋ ਰੁਇਸ	4. ਪੋਲੈਂਡ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	3	4	1
(c)	3	2	4	1
(d)	4	3	1	2

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਜਨਨੀ ਸ਼ਿਸ਼ੁ ਸੁਰਕਸ਼ਾ ਕਾਰਯਕਰਮ (JSSK) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹੀ ਹਨ ?

1. ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਮੁਫ਼ਤ, ਬਿਨਾਂ ਖਰਚ ਤੋਂ ਜਣੇਪਾ ਸਿਵਾਏ ਪੇਟ ਚਾਕ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ।
2. ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ।
3. ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ (ਡਾਇਗਨੌਸਟਿਕ) ਮਾਮੂਲੀ ਉਪਭੋਕਤਾ ਖਰਚੇ ਦੀ ਦਰ ਤੇ ।
4. ਨਵ-ਜੰਮੇ ਬਿਮਾਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਤੋਂ 30 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤਕ ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1, 2 ਅਤੇ 3

(b) 2 ਅਤੇ 4

(c) 1 ਅਤੇ 4

(d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4

9. Cyber Coalition 2013 refers to

(a) Cyber security exercise conducted by NATO

(b) An organization for cyber security formed by China

(c) A coalition formed by India and South East Asian countries to secure cyberspace

(d) Cyber security exercise conducted by Russia

10. Consider the following statements :

1. Nkosazana Dlamini-Zuma became the first woman to take over office as the Chairperson of the African Union Commission (AUC).

2. The African Union headquarters are located at Nairobi.

3. All the African nations are members of the African Union.

Which of the above statements is/are correct ?

(a) Only 1

(b) 2 and 3

(c) 1 and 3

(d) 1, 2 and 3

11. Magnus Carlsen, who won the recent World Chess Championship, hails from which of the following countries ?

(a) Finland

(b) Sweden

(c) Russia

(d) Norway

9. ਸਾਇਬਰ ਕੋਲੀਸ਼ਨ 2013 ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ

(a) ਨੇਟੋ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਸਾਇਬਰ ਸੁਰਖਿਆ ਅਭਿਆਸ

(b) ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਇਬਰ ਸੁਰਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਸਥਾ

(c) ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਇਬਰ ਸਪੇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਕੋਲੀਸ਼ਨ

(d) ਰੂਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸਾਇਬਰ ਸੁਰਖਿਆ ਅਭਿਆਸ

10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਨਕੋਸਾਜ਼ਾਨਾ ਦਲਾਮਿਨੀ-ਜ਼ੁਮਾ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਸੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ (AUC) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੀ ਹੈ ।

2. ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਸੰਘ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਨਾਇਰੋਬੀ ਵਿਖੇ ਹੈ ।

3. ਸਾਰੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਸੰਘ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1

(b) 2 ਅਤੇ 3

(c) 1 ਅਤੇ 3

(d) 1, 2 ਅਤੇ 3

11. ਮੈਗਨਸ ਕਾਰਲਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਸ਼ਤਰੰਜ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਜਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ?

(a) ਫਿਨਲੈਂਡ

(b) ਸਵੀਡਨ

(c) ਰੂਸ

(d) ਨੌਰਵੇ

12. What is the 'Know India Programme' of the Government of India ?

(a) It is an orientation programme designed by the Ministry of Finance to familiarise FIIs with rules of investment in India.

(b) It is a tourism programme designed by the Ministry of Tourism under 'Incredible India' for promoting tourist arrivals in the country.

(c) It is an orientation programme designed by the Ministry of Overseas Indian Affairs for diaspora youth to promote awareness on different facets of life in India.

(d) It is an orientation programme designed by the Ministry of Art and Culture to promote awareness regarding the cultural aspects of India and its States.

12. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 'ਭਾਰਤ ਜਾਣੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਕੀ ਹੈ ?

(a) ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਰੂਲਾਂ/ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਪਰੀਚਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ।

(b) ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ 'ਇਨਕਰੈਡਿਬਲ ਇੰਡੀਆ' ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ।

(c) ਸਮੁੰਦਰੋ ਪਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ, ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ।

(d) ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ।

13. Which among the following sites has been selected under the project "Destination Flyways" by United Nations World Tourism Organization (UNWTO) for development of sustainable tourism ?

(a) Sunderbans Delta

(b) Chilika Lagoon

(c) Western Ghats

(d) Ashtamudi Lake

13. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਸ਼ਵ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸੰਸਥਾ (UNWTO) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ "ਡੈਸਟੀਨੇਸ਼ਨ ਫਲਾਈਵੇਜ਼" ਤਹਿਤ ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ ?

(a) ਸੁੰਦਰਬਨ ਦਹਾਨਾ (ਡੈਲਟਾ)

(b) ਛਿਲਿਕਾ ਝੀਲ (ਲੈਗੂਨ)

(c) ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ

(d) ਅਸ਼ਟਾਮੁਦੀ ਝੀਲ

14. Consider the following statements :

1. The Lusofonia Games is a multinational multi-sport event organized by the Association of Portuguese Speaking Olympic Committees (ACOLOP).
2. ACOLOP is approved by the IOC (International Olympic Committee).
3. Bengaluru, India hosted the 2014 Lusofonia games.

Which of the above statements is ***not*** correct ?

(a) Only 1
(b) Only 2
(c) Only 3
(d) None of the above

15. Chemical agent Sarin was used in the chemical attack carried out in Syria in 2013. Which type of chemical agent is Sarin ?

(a) Blister Agent
(b) Choking Agent
(c) Blood Agent
(d) Nerve Agent

16. In Cauvery river water dispute, the determination of share of the waters of river Cauvery is regarding which of the following State(s)/Union Territory ?

1. Kerala
2. Puducherry
3. Karnataka
4. Andhra Pradesh

Which of the following is correct ?

(a) 1 and 3
(b) 1, 2 and 3
(c) 1, 3 and 4
(d) 2, 3 and 4

14. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਲੁਸੋਫੋਨਿਆ ਖੇਡਾਂ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ (ACOLOP) ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਠਿਤ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਨੇਕ ਖੇਡਾਂ ਵਾਲਾ ਇਵੈਂਟ ਹੈ ।
2. ACOLOP (ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਲੰਪਿਕ ਕਮੇਟੀ) IOC ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ।
3. 2014 ਲੁਸੋਫੋਨਿਆ ਖੇਡਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੈਂਗਾਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ***ਗਲਤ*** ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1
(b) ਸਿਰਫ 2
(c) ਸਿਰਫ 3
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

15. ਸੀਰੀਆ ਤੇ 2013 ਵਿਚ ਹੋਏ ਰਸਾਇਣਿਕ ਆਕਰਮਣ ਦੌਰਾਨ ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥ (ਏਜੰਟ) ਸਰੀਨ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ । ਸਰੀਨ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਸਾਇਣਿਕ ਏਜੰਟ ਹੈ ?

(a) ਬਲਿਸਟਰ (ਛਾਲਾ) ਏਜੈਂਟ
(b) ਸਾਹ-ਰੋਕੂ ਏਜੈਂਟ
(c) ਰਕਤ ਏਜੈਂਟ
(d) ਨਰਵ (ਤੰਤੂ) ਏਜੈਂਟ

16. ਕਾਵੇਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵਿਚ, ਕਾਵੇਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ/ਯੂਨਿਅਨ ਟੈਰੱਅਟਰੀ (ਸੰਘ ਰਾਜਖੇਤਰ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ?

1. ਕੇਰਲ
2. ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ
3. ਕਰਨਾਟਕ
4. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਹੇਠ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(a) 1 ਅਤੇ 3
(b) 1, 2 ਅਤੇ 3
(c) 1, 3 ਅਤੇ 4
(d) 2, 3 ਅਤੇ 4

17. In which of the following countries is "Kalahari desert" located ?

1. Namibia
2. Botswana
3. South Africa

Choose the correct answer from the following :

(a) 1 and 3

(b) 2 and 3

(c) Only 3

(d) 1, 2 and 3

18. Consider the following statements regarding Census 2011 :

1. The mascot of Census 2011 was a female enumerator.
2. Bihar is the most densely populated State in India with 1102 persons per sq. km.
3. 2001 – 2011 is the first decade [with exception of 1911 – 1921] which has actually added lesser population compared to the previous decade.
4. Dadra and Nagar Haveli has the lowest sex ratio among all the States/UTs of India.
5. The logo of Census 2011 comprises of figures of Adult Female, Female Child, Adult Male and Male Child.

Which of the above statements are correct ?

(a) 2, 3 and 4

(b) 1, 3 and 5

(c) 1, 2, 3 and 5

(d) 1, 2, 3, 4 and 5

17. "ਕਾਲਾਹਾਰੀ ਰੇਗਿਸਤਾਨ" ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

1. ਨੈਮਿਬੀਆ
2. ਬੋਤਸਵਾਨਾ
3. ਦੱਖਣ ਅਫ਼ਰੀਕਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1 ਅਤੇ 3

(b) 2 ਅਤੇ 3

(c) ਸਿਰਫ 3

(d) 1, 2 ਅਤੇ 3

18. 2011 ਜਨ-ਗਣਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਜਨ-ਗਣਨਾ 2011 ਦਾ ਚਿਨ੍ਹ (ਮਿਸਕੋਟ) ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਗਿਣਤੀਕਰਤਾ ਸੀ ।
2. ਬਿਹਾਰ, 1102 ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਘਣੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਹੈ ।
3. 2001 – 2011, ਪਹਿਲਾ ਦਹਾਕਾ ਹੈ [ਸਿਵਾਏ 1911 – 1921] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਜੁੜੀ ਹੈ ।
4. ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਯੂਨਿਅਨ ਟੈਰਅਟਰੀ (ਸੰਘ ਰਾਜਖੇਤਰਾਂ) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ ।
5. ਜਨ-ਗਣਨਾ 2011 ਦੇ ਲੋਗੋ (ਨਿਸ਼ਾਨ) ਵਿੱਚ ਬਾਲਗ ਇਸਤਰੀ, ਛੋਟੀ ਲੜਕੀ (ਬੱਚੀ), ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼, ਛੋਟਾ ਲੜਕਾ (ਬੱਚਾ) ਦੇ ਆਕਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) 2, 3 ਅਤੇ 4

(b) 1, 3 ਅਤੇ 5

(c) 1, 2, 3 ਅਤੇ 5

(d) 1, 2, 3, 4 ਅਤੇ 5

19. Match the following :

Railway Zone	*Headquarters*
A. South Central	1. Kolkata
B. South Eastern	2. Secunderabad
C. South Western	3. Bilaspur
D. South East Central	4. Hubli

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	3	4	1	2
(c)	2	3	1	4
(d)	4	3	1	2

20. Gulf of Bothnia is located between which of the following countries ?

1. Finland
2. Norway
3. Sweden
4. Estonia

Choose the correct answer from the following :

(a) 1 and 2

(b) 2 and 3

(c) 1 and 3

(d) 1 and 4

21. Which one of the following pairs of countries fought wars over a region called Ogaden ?

(a) Eritrea and Sudan

(b) Ethiopia and Somalia

(c) Kenya and Somalia

(d) Ethiopia and Sudan

19. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਰੇਲਵੇ ਖੇਤਰ	*ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ)*
A. ਦੱਖਣ ਕੇਂਦਰੀ	1. ਕੋਲਕਤਾ
B. ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ	2. ਸਿਕੰਦਰਾਬਾਦ
C. ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ	3. ਬਿਲਾਸਪੁਰ
D. ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ-ਕੇਂਦਰੀ	4. ਹੁਬਲੀ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	3	4	1	2
(c)	2	3	1	4
(d)	4	3	1	2

20. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੌਥਨੀਆ ਖਾੜੀ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

1. ਫਿਨਲੈਂਡ
2. ਨੋਰਵੇ
3. ਸਵੀਡਨ
4. ਇਸਟੋਨੀਆ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) 2 ਅਤੇ 3

(c) 1 ਅਤੇ 3

(d) 1 ਅਤੇ 4

21. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜੋੜੀ ਵੱਲੋਂ ਓਗਾਡਨ ਖੇਤਰ ਲਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ?

(a) ਏਰਿਟਰੀਆ ਅਤੇ ਸੂਦਾਨ

(b) ਈਥੋਪੀਆ ਅਤੇ ਸੋਮਾਲੀਆ

(c) ਕੀਨੀਆ ਅਤੇ ਸੋਮਾਲੀਆ

(d) ਈਥੋਪੀਆ ਅਤੇ ਸੂਦਾਨ

22. Match List I (Valley) with List II (State) and select the correct answer using the codes given below the lists :

List I (Valley)	List II (State)
A. Johar Valley	1. Uttarakhand
B. Dzukou Valley	2. Himachal Pradesh
C. Nubra Valley	3. Jammu and Kashmir
D. Parvati Valley	4. Nagaland

Codes :

	A	B	C	D
(a)	2	4	3	1
(b)	3	4	1	2
(c)	1	4	3	2
(d)	3	4	2	1

23. On which river and between which two places is the National Waterway No. 2 situated ?
(a) Brahmaputra, Sadiya – Dhubri
(b) Ganga, Haldia – Allahabad
(c) West Coast Canal, Kottapuram – Kollam
(d) Godavari, Nasik – Rajahmundry

24. Equator does ***not*** pass through which of the following countries ?
1. Columbia
2. Brazil
3. Democratic Republic of Congo
4. Bolivia
5. Angola

Choose the correct answer from the following :
(a) 1 and 3
(b) 2 and 4
(c) 3 and 4
(d) 4 and 5

22. ਲਿਸਟ I (ਘਾਟੀ) ਅਤੇ ਲਿਸਟ II (ਰਾਜ) ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲਿਸਟਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕੋਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

ਲਿਸਟ I (ਘਾਟੀ)	ਲਿਸਟ II (ਰਾਜ)
A. ਜੋਹਾਰ ਘਾਟੀ	1. ਉੱਤਰਾਖੰਡ
B. ਡਜ਼ੁਕੋਅ ਘਾਟੀ	2. ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
C. ਨੁਬਰਾ ਘਾਟੀ	3. ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
D. ਪਾਰਵਤੀ ਘਾਟੀ	4. ਨਾਗਾਲੈਂਡ

ਕੋਡ :

	A	B	C	D
(a)	2	4	3	1
(b)	3	4	1	2
(c)	1	4	3	2
(d)	3	4	2	1

23. ਕਿਹੜੀ ਨਦੀ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਲਮਾਰਗ ਨੰਬਰ 2 ਸਥਿਤ ਹੈ ?
(a) ਬ੍ਰਹਮਪੁਤਰਾ, ਸਾਦੀਆ–ਧੁਬਰੀ
(b) ਗੰਗਾ, ਹਲਦੀਆ–ਅਲਾਹਾਬਾਦ
(c) ਪੱਛਮੀ ਤਟ ਕਨਾਲ, ਕੋੱਟਾਪੁਰਮ–ਕੋਲਮ
(d) ਗੋਦਾਵਰੀ, ਨਾਸਿਕ–ਰਾਜਮੁੰਡਰੀ

24. ਭੂਮੱਧ-ਰੇਖਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ***ਨਹੀਂ*** ਲੰਘਦੀ ?
1. ਕੋਲੰਬੀਆ
2. ਬਰਾਜ਼ੀਲ
3. ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ ਕੌਂਗੋ
4. ਬੋਲਿਵੀਆ
5. ਅੰਗੋਲਾ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :
(a) 1 ਅਤੇ 3
(b) 2 ਅਤੇ 4
(c) 3 ਅਤੇ 4
(d) 4 ਅਤੇ 5

25. In which of the following States is Gugamal National Park located ?
(a) Karnataka
(b) Andhra Pradesh
(c) Maharashtra
(d) Odisha

26. In demography, the biological capacity for reproduction is called
(a) Fertility
(b) Birth Rate
(c) Vitality
(d) Fecundity

27. Which of the following separates the Asiatic Turkey from the European Turkey ?
(a) Bering Strait
(b) Bosporus Strait
(c) Malacca Strait
(d) Strait of Gibraltar

28. The 98th Constitutional Amendment Act, 2012, has added a new article 371-J in the Constitution. It relates to creating special provisions regarding which of the following regions ?
(a) Telangana – Rayalaseema
(b) Karnataka – Hyderabad
(c) Vidarbha – Marathwada
(d) Rayalaseema – Seemandhra

29. Which of the following States joined the Indian Union after the conduct of special opinion poll in 1975 ?
(a) Manipur
(b) Meghalaya
(c) Goa
(d) Sikkim

25. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁੱਗਾਮਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਕ (ਉਦਿਆਨ) ਕਿੱਥੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ?
(a) ਕਰਨਾਟਕ
(b) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
(c) ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ
(d) ਉਡੀਸ਼ਾ

26. ਜਨ-ਅੰਕੜਾ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ, ਸੰਤਾਨ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੀ ਜੀਵ ਸੰਬੰਧੀ (ਬਾਇਓਲੋਜਿਕਲ) ਸਮੱਰਥਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ
(a) ਜਣਨ ਸ਼ਕਤੀ (ਫਰਟਿਲਿਟੀ)
(b) ਜਨਮ ਦਰ
(c) ਸਜੀਵਤਾ (ਵਾਇਟੈਲਿਟੀ)
(d) ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ (ਫਿਕੰਡਿਟੀ)

27. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਏਸ਼ੀਆਈ ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਤੁਰਕੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
(a) ਬੈਰਿੰਗ ਪਣਜੋੜ (ਸਟਰੇਟ)
(b) ਬੋਸਪੋਰਸ ਪਣਜੋੜ (ਸਟਰੇਟ)
(c) ਮਲੱਕਾ ਪਣਜੋੜ (ਸਟਰੇਟ)
(d) ਜਿਬਰਾਲਟਰ ਪਣਜੋੜ (ਸਟਰੇਟ)

28. 98ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 2012 ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 371-ਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?
(a) ਤੇਲੰਗਾਨਾ – ਰਾਇਲਾਸੀਮਾ
(b) ਕਰਨਾਟਕ – ਹੈਦਰਾਬਾਦ
(c) ਵਿਦਰਭ – ਮਰਾਠਵਾੜਾ
(d) ਰਾਇਲਾਸੀਮਾ – ਸੀਮਾਂਧਰਾ

29. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਰਾਜ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਯੁਕਤ (ਇੰਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ) ਵਿਚ 1975 ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੱਤ-ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ?
(a) ਮਨੀਪੁਰ
(b) ਮੇਘਾਲਿਆ
(c) ਗੋਆ
(d) ਸਿਕੰਮ

30. Consider the following statements regarding lapsing of bills in the Parliament :

1. A Bill pending in the Parliament lapses by reason of the prorogation of the Houses.
2. A Bill pending in the Rajya Sabha but not passed by Lok Sabha lapses when Lok Sabha dissolves.

Which of the above statements is/are correct ?

(a) Only 1
(b) Only 2
(c) Both 1 and 2
(d) Neither 1 nor 2

31. Which of the following places do(es) ***not*** fall under the territorial establishment jurisdiction of Bombay High Court ?

1. Daman and Diu
2. Dadra and Nagar Haveli
3. Goa
4. Lakshadweep

Choose the correct option from the following :

(a) Only 1
(b) 1 and 2
(c) Only 4
(d) 3 and 4

30. ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ (ਲੈਪਸ) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ :

1. ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਦਨਾਂ ਦੇ ਸਥਗਨ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਲਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਬਿਲ ਸਮਾਪਤ (ਲੈਪਸ) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
2. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਬਿਲ, ਜੋ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਮਾਪਤ (ਲੈਪਸ) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ(ੜੇ) ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1
(b) ਸਿਰਫ 2
(c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
(d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

31. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਬੌਂਬੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਜਖੇਤਰੀ ਸੰਸਥਾਪਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ (ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਜਿਉਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ) ਅਧੀਨ ***ਨਹੀਂ*** ਆਉਂਦੇ ?

1. ਦਮਨ ਅਤੇ ਦਿਉ
2. ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ
3. ਗੋਆ
4. ਲਕਸ਼ਦਵੀਪ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) ਸਿਰਫ 1
(b) 1 ਅਤੇ 2
(c) ਸਿਰਫ 4
(d) 3 ਅਤੇ 4

32. Consider the following statements about the Attorney General of India :

1. He is appointed by the President of India.
2. He must have the same qualifications as are required for a judge of the High Court.
3. He has the right to speak in either House of Parliament.
4. He can be removed by following the process of impeachment.
5. He has the right of audience in all courts in the territory of India.

Which of the above mentioned statements are correct ?

(a) 1, 2 and 4
(b) 2, 3 and 5
(c) 1, 2, 3 and 5
(d) 1, 3 and 5

33. Consider the following statements :

1. The 'veto' power of the President is limited because if after reconsideration, the Parliament passes the same bill again and sends it back to the President, then, the President has to give assent to that bill.
2. There is no mention in the Constitution about the time limit within which the President must send the bill back for reconsideration.

Which of the above statements is/are correct ?

(a) Only 1
(b) Only 2
(c) Both 1 and 2
(d) Neither 1 nor 2

32. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਂ ਨਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਇਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।
2. ਇਸ ਦੇ ਕੋਲ ਉਹੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ (ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦੇ ਨਿਆਂ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਜੱਜ) ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ।
3. ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ।
4. ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਪੀਚਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।
5. ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

(a) 1, 2 ਅਤੇ 4
(b) 2, 3 ਅਤੇ 5
(c) 1, 2, 3 ਅਤੇ 5
(d) 1, 3 ਅਤੇ 5

33. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਵੀਟੋ' ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸੰਸਦ ਉਸੇ ਬਿਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਿਲ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ।
2. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਦੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੇਂ-ਸੀਮਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ(ੜੇ) ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1
(b) ਸਿਰਫ 2
(c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
(d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

34. Which of the following subjects are a part of 'State List' as specified in the Seventh Schedule of the Constitution of India ?

1. Markets and fairs
2. Public health and sanitation; hospitals and dispensaries
3. Cultivation, manufacture, and sale for export, of opium
4. Insurance
5. Relief of the disabled and unemployable

Choose the correct option from the following :

(a) 1, 2 and 3
(b) 2, 3 and 5
(c) 3, 4 and 5
(d) 1, 2 and 5

35. Which of the following is/are mentioned in the Directive Principles of State Policy ?

1. Securing a social order for the promotion of welfare of the people.
2. Organization of Agriculture and Animal Husbandry.
3. Provision of giving opportunities and facilities to the children for their development in a healthy manner.
4. Provision of safeguarding public property.

Choose the correct answer from the following :

(a) 2 and 3
(b) 1, 3 and 4
(c) 1, 2 and 3
(d) 1, 2, 3 and 4

34. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਸ਼ਡੀਊਲ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ, 'ਰਾਜ ਸੂਚੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ?

1. ਬਜ਼ਾਰ (ਮਾਰਕੀਟ) ਅਤੇ ਮੇਲੇ
2. ਜਨ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ
3. ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਵਿੱਕਰੀ
4. ਬੀਮਾ
5. ਅਪੰਗ ਅਤੇ ਅਕਾਰਥ ਦੇ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1, 2 ਅਤੇ 3
(b) 2, 3 ਅਤੇ 5
(c) 3, 4 ਅਤੇ 5
(d) 1, 2 ਅਤੇ 5

35. ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ-ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਤਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ (ਡਾਇਰੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਆਫ ਸਟੇਟ ਪਾਲਿਸੀ) ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ ?

1. ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਮ ਬਨਾਉਣਾ ।
2. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ।
3. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਵਸਰ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ।
4. ਲੋਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 2 ਅਤੇ 3
(b) 1, 3 ਅਤੇ 4
(c) 1, 2 ਅਤੇ 3
(d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4

36. When the office of the Chief Justice of India is vacant or when the Chief Justice is, by reason of absence or otherwise, unable to perform the duties of his office, the duties of the office are performed by an acting Chief Justice. Who appoints the acting Chief Justice ?

(a) President of India

(b) Seniormost Judge of the Supreme Court (Ex-officio)

(c) Prime Minister of India

(d) Vice-President of India

37. Which of the following languages is

36. ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂ-ਅਧੀਸ਼ ਦਾ ਦਫਤਰ ਖ਼ਾਲੀ (ਵੇਕੈਂਟ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂ-ਅਧੀਸ਼ ਅਪਣੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ (ਡਿਊਟੀ) ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਕਾਰਜਵਾਹਕ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂ-ਅਧੀਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਕਾਰਜਵਾਹਕ (ਐਕਟਿੰਗ) ਮੁੱਖ ਨਿਆਂ-ਅਧੀਸ਼ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

(a) ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

(b) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨਿਅਰ ਜੱਜ (ਅਹੁੰਦੇ ਦੇ ਨਾਤੇ) (ਐਕਸ-ਉਫਿਸ਼ਿਓ)

(c) ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

39. Which of the following comprises the electoral college of the Vice-President of India ?

1. Members of Lok Sabha
2. Members of Rajya Sabha
3. Members of State Legislative Assemblies
4. Members of State Legislative Councils

Choose the correct answer from the following :

(a) 1 and 2
(b) Only 2
(c) 1, 2 and 3
(d) 1, 2, 3 and 4

40. India is divided into how many Postal Index Number (PIN) regions ?

(a) Six Geographical and one reserved for Army Postal Service
(b) Seven Geographical and two reserved for Army Postal Service
(c) Eight Geographical and one reserved for Army Postal Service
(d) Ten Geographical and two reserved for Army Postal Service

41. Natal, Recife and Fortaleza are

(a) Names of experimental subjects in recently conducted experiments in Nanotechnology
(b) Names of drugs associated with the treatment of Psychological disorders
(c) Names of famous tourist places in South Africa
(d) Names of host cities of 2014 FIFA World Cup in Brazil

39. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਵਾਚਕੀ ਸਦੱਸ (ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕੌਲੇਜ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

1. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ
2. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ
3. ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ
4. ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1 ਅਤੇ 2
(b) ਸਿਰਫ 2
(c) 1, 2 ਅਤੇ 3
(d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4

40. ਭਾਰਤ ਕਿੰਨੇ ਡਾਕ ਦੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਨੰਬਰ/ਪੋਸਟਲ ਇੰਡੈਕਸ ਨੰਬਰ (ਪਿੰਨ) ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

(a) ਛੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ
(b) ਸੱਤ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਦੋ ਫੌਜ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ
(c) ਅੱਠ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ
(d) ਦੱਸ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਦੋ ਫੌਜ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ

41. ਨਾਟਲ, ਰੇਸਾਇਫ ਅਤੇ ਫੋਰਟਾਲਿਜ਼ਾ

(a) ਨੈਨੋ ਉਦਯੋਗ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਹੋਏ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਸਬਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ
(b) ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ
(c) ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਦੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ
(d) 2014 ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਖੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ

42. In 2002, National Dairy Development Board had standardised package design of milk for consumers to identify the type of milk. The colour identity of milk packets is common for all milk cooperatives including Verka of Punjab. In this context, identify the ***incorrect*** pair(s) of the following :

Colour of Packet		*Type of Milk*
1. Blue	–	Double Toned
2. Green	–	Standard
3. Purple	–	Skimmed
4. Orange	–	Full Cream
5. Yellow	–	Toned

Choose the answer from the following :

(a) 1, 2 and 3

(b) 3 and 4

(c) 1 and 5

(d) Only 3

43. Which of the following institutes prepares and issues new sugar standards for the sugar industry every year ?

(a) The Bureau of Sugar Standards

(b) The Bureau of Indian Standards

(c) Central AGMARK Laboratory

(d) National Institute of Food Processing

42. ਸਾਲ 2002 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪੈਕਿੰਗ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਦੁੱਧ ਦੇ ਪੈਕਟਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਸਾਰੇ ਸਹਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਸਾਂਝੀ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੇਰਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ । ਇਸ ਕਥਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ***ਗਲਤ*** ਜੋੜੀ/ਜੋੜੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ :

ਪੈਕਟ ਦਾ ਰੰਗ		*ਦੁੱਧ ਦੀ ਕਿਸਮ*
1. ਨੀਲਾ	–	ਦੁੱਗਣਾ ਟੋਨਡ
2. ਹਰਾ	–	ਸਟੈਂਡਰਡ
3. ਜਾਮਨੀ	–	ਸਪਰੇਟਾ/ਕਰੀਮ ਕੱਢਿਆ (ਸਕਿੰਮਡ)
4. ਸੰਤਰੀ	–	ਫੁੱਲ ਕਰੀਮ
5. ਪੀਲਾ	–	ਟੋਨਡ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1, 2 ਅਤੇ 3

(b) 3 ਅਤੇ 4

(c) 1 ਅਤੇ 5

(d) ਸਿਰਫ 3

43. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸੰਸਥਾ ਹਰ ਸਾਲ ਚੀਨੀ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਨਵੇਂ ਚੀਨੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ?

(a) ਚੀਨੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਬਿਊਰੋ (ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਸ਼ੁਗਰ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼)

(b) ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਬਿਊਰੋ (ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼)

(c) ਕੇਂਦਰੀ ਐੱਗਮਾਰਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ (ਸੈਂਟਰਲ ਐੱਗਮਾਰਕ ਲੇਬਾਰਟਰੀ)

(d) ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ

44. Dr. Sugata Mitra, Chief Scientist at NIIT, is credited with the discovery of "Hole-in-the-Wall". This famous experiment in innovative learning is formally known as

(a) Closely Supervised Education

(b) Distantly Monitored Education

(c) Minimally Invasive Education

(d) Non-Monitored Education

45. Who among the following wrote the famous poem on Rani of Jhansi with the popular line *"Khoob lari mardani woh to Jhansi wali rani thi"*?

(a) Sumitranandan Pant

(b) Bhawani Prasad Mishra

(c) Bharatendu Harishchandra

(d) Subhadra Kumari Chauhan

46. In Islam, offering prayers five times a day is called

(a) Sawm

(b) Zakat

(c) Salat

(d) Shahada

44. ਡਾ. ਸੁਗਾਤਾ ਮਿਤਰਾ, ਮੁੱਖ ਸਾਇੰਸਦਾਨ, ਐਨ.ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੂੰ "ਹੋਲ-ਇਨ-ਦ-ਵਾਲ" (ਦਿਵਾਰ-ਵਿਚ-ਸੁਰਾਖ਼) ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਰਸਮੀ (formal) ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ (Closely Supervised Education)

(b) ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ (Distantly Monitored Education)

(c) ਨਿਊਨਤਮ ਦਖ਼ਲ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ (Minimally Invasive Education)

(d) ਬਿਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ (Non-Monitored Education)

45. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਵੱਲੋਂ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਗਤੀ ਹੈ *"ਖ਼ੂਬ ਲੜੀ ਮਰਦਾਨੀ ਵੋ ਤੋ ਝਾਂਸੀ ਵਾਲੀ ਰਾਨੀ ਥੀ"*?

(a) ਸੁਮਿਤਰਾਨੰਦਨ ਪੰਤ

(b) ਭਵਾਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿਸ਼ਰਾ

(c) ਭਾਰਤੇਂਦੂ ਹਰੀਸ਼ਚੰਦਰ

(d) ਸੁਭਦਰਾ ਕੁਮਾਰੀ ਚੌਹਾਨ

46. ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ, ਦਿਨ ਵਿਚ ਪੰਜ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਸੌਮ (Sawm)

(b) ਜ਼ਕਤ (Zakat)

(c) ਸਲਤ (Salat)

(d) ਸ਼ਹਾਦਾ (Shahada)

47. Consider the following statements regarding the Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act, 2013 :

1. It is mandatory to carry out Social Impact Assessment Study in consultation with the Panchayat, Municipality or Municipal Corporation.

2. The Social Impact Assessment Study should be completed within three months from the date of its commencement.

3. Public hearing to ascertain the views of affected families for Social Impact Assessment is mandatory.

4. There is no exemption from undertaking Social Impact Assessment Study even when the land is proposed to be acquired under urgency clause.

Which of the above mentioned statements is/are ***not*** correct ?

(a) 1 and 3

(b) 2 and 4

(c) Only 3

(d) Only 4

47. ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਪੰਚਾਇਤ, ਮਿਊਂਸਿਪੈਲਿਟੀ ਜਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ।

2. ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

3. ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਨ-ਸੁਣਵਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।

4. ਜਦੋਂ ਅਤਿ-ਆੱਵਸ਼ਕਤਾ ਦੇ ਕਲੌਜ਼ (ਦਫ਼ਾ) ਅਧੀਨ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਣ ਦੀ ਤਜ਼ਵੀਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ(ੜੇ) ਕਥਨ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ/ਹਨ ?

(a) 1 ਅਤੇ 3

(b) 2 ਅਤੇ 4

(c) ਸਿਰਫ 3

(d) ਸਿਰਫ 4

50. In an effort to protect critically-endangered vultures from being extinct, Bombay Natural History Society (BNHS) has decided to set up Vulture Safe Zone (VSZ) in

(a) Bundelkhand, Madhya Pradesh
(b) Krishna, Andhra Pradesh
(c) Ramnagar, Karnataka
(d) Nasik, Maharashtra

51. Crop logging is

(a) a method to assess crop damage.
(b) a method to identify parasitic weeds associated with a crop.
(c) a method of keeping record of progress of crops and crop analysis for maximizing yield.
(d) a method of cropping more than one variety of crops.

52. What are the differences between asteroids and comets ?

1. Asteroids are composed of rocks and metals, while comets contain lot of ice along with rocks and hydrocarbons.
2. Asteroids are found mostly in Kuiper belt beyond the orbit of Neptune and in Oort cloud in outer Solar System, while comets are found in the belt between Mars and Jupiter.
3. The surface of asteroids is solid and stable, whereas the surface of comets is very unstable and changeable.

Which of the statements given above is/are correct ?

(a) 1 and 2
(b) 1 and 3
(c) 3 only
(d) 1, 2 and 3

50. ਸੰਕਟਮਈ ਖਤਰੇ ਵਿਚੋਂ ਗਿਰਝਾਂ/ਗਿੱਧਾਂ ਨੂੰ ਲੁਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੌਂਬੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਸਮਾਜ (ਬੌਂਬੇ ਨੈਚਰਲ ਹਿਸਟਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ) (BNHS) ਨੇ ਉਪਰਾਲੇ ਵਜੋਂ ਗਿਰਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ (VSZ) ________ ਵਿਖੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

(a) ਬੁੰਦੇਲਖੰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
(b) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
(c) ਰਾਮਨਗਰ, ਕਰਨਾਟਕ
(d) ਨਾਸਿਕ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ

51. ਫਸਲ ਲੌਗਿੰਗ (Crop logging) ਹੈ

(a) ਫਸਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ।
(b) ਫਸਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਜੀਵੀ ਨਦੀਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ।
(c) ਫਸਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਫਸਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਫਸਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ।
(d) ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ।

52. ਐਸਟਰਾਇਡਜ਼ (Asteroids) ਅਤੇ ਧੂਮਕੇਤੂ (Comets) ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹਨ ?

1. ਐਸਟਰਾਇਡ ਚਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧੂਮਕੇਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਬਰਫ, ਸਮੇਤ ਚਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈਡਰੋਕਾਰਬਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
2. ਐਸਟਰਾਇਡ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਨੈਪਚਯੂਨ (Neptune) ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਪਥ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਿਊਪਰ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੌਰ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਊਰਟ ਬੱਦਲ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧੂਮਕੇਤੂ, ਮੰਗਲ ਅਤੇ ਜੂਪੀਟਰ (ਬ੍ਰਹਿਸਪਤੀ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।
3. ਐਸਟਰਾਇਡ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਠੋਸ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧੂਮਕੇਤੂਆਂ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) 1 ਅਤੇ 2
(b) 1 ਅਤੇ 3
(c) ਸਿਰਫ 3
(d) 1, 2 ਅਤੇ 3

53. The resistivity of a wire varies with its

(a) Length

(b) Cross-section

(c) Mass

(d) Material

54. A piece of ice is floating in a jar containing water. When the ice melts, then the level of water

(a) Rises

(b) Falls

(c) Remains unchanged

(d) Rises or falls depending upon the mass of ice

55. Sound travels with a different speed in different media. In which order does the velocity of sound increase in these media ?

(a) Water, iron and air

(b) Iron, air and water

(c) Air, water and iron

(d) Iron, water and air

56. "Beaufort Scale" is used to measure

(a) Atmospheric pressure

(b) Wind velocity

(c) Humidity

(d) Hydraulic pressure

53. ਤਾਰ ਦੀ ਰਿਜ਼ਿਸਟਿਵਿਟੀ (Resistivity) ਉਸ ਦੀ _______ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ/ਘਟਦੀ-ਵਧਦੀ ਹੈ ।

(a) ਲੰਬਾਈ

(b) ਕਰੌਸ-ਸੈਕਸ਼ਨ

(c) ਮਾਤਰਾ (Mass)

(d) ਪਦਾਰਥ (Material)

54. ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਬਰਤਨ ਵਿਚ, ਇੱਕ ਬਰਫ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਤਰਦਾ ਹੈ । ਜਦ ਬਰਫ ਪਿਘਲਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਤਰ

(a) ਉੱਚਾ ਉਠਦਾ ਹੈ

(b) ਘੱਟਦਾ ਹੈ

(c) ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ

(d) ਬਰਫ ਦੀ ਮਾਤਰਾ (mass) ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉੱਚਾ ਉੱਠਦਾ/ਘੱਟਦਾ ਹੈ

55. ਧੁਨੀ ਵੱਖਰੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਵਿਚ, ਧੁਨੀ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਕਿਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧਦੀ ਹੈ ?

(a) ਪਾਣੀ, ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਹਵਾ

(b) ਲੋਹਾ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ

(c) ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਲੋਹਾ

(d) ਲੋਹਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ

56. "ਬਿਊਫੋਰਟ ਸਕੇਲ" (ਪੈਮਾਨਾ) _______ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

(a) ਵਾਯੂ-ਮੰਡਲੀ ਦਬਾਅ

(b) ਹਵਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ

(c) ਨਮੀ/ਸਿੱਲ੍ਹ

(d) ਦ੍ਰਵਚਾਲਿਤ ਦਬਾਅ

57. Match the following :

Type of Colloid	*Example*
A. Gel	1. Paint
B. Emulsion	2. Butter
C. Sol	3. Fog
D. Aerosol	4. Milk

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	1	4	2	3
(c)	2	4	1	3
(d)	4	3	1	2

58. Consider the following pairs of metals and their ores :

	Metal		*Ore*
1.	Iron	–	Siderite
2.	Copper	–	Calamine
3.	Zinc	–	Sphalerite

Which of the above mentioned pairs is/are ***not*** correctly matched ?

(a) 1 and 2

(b) Only 2

(c) 2 and 3

(d) Only 3

59. A light and a heavy body have equal momentum. Which one has greater kinetic energy ?

(a) The light body

(b) The heavy body

(c) Both have equal kinetic energy

(d) Data given is incomplete

57. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਕੋਲੌਇਡ (Colloid) ਦੀ ਕਿਸਮ	*ਉਦਾਹਰਨ*
A. ਜੈੱਲ	1. ਪੇਂਟ/ਰੋਗਨ
B. ਇਮਲਸ਼ਨ	2. ਮੱਖਣ
C. ਸੌਲ	3. ਧੁੰਦ
D. ਏਰੋਸੋਲ	4. ਦੁੱਧ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	4	3
(b)	1	4	2	3
(c)	2	4	1	3
(d)	4	3	1	2

58. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਧਾਤਾਂ (Ores) ਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

	ਧਾਤ (Metal)		*ਕੱਚੀ ਧਾਤ (Ore)*
1.	ਲੋਹਾ	–	ਸਿਡਰਾਈਟ
2.	ਤਾਂਬਾ	–	ਕੈਲਾਮਾਈਨ
3.	ਜਿਸਤ	–	ਸਫੈਲਰਾਈਟ

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜੋੜੀ/ਜੋੜੀਆਂ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ/ਹਨ ?

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) ਸਿਰਫ 2

(c) 2 ਅਤੇ 3

(d) ਸਿਰਫ 3

59. ਇਕ ਹਲਕੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਕਾਇਆ ਦਾ ਸਮਾਨ ਸੰਵੇਗ/ਗਤੀਮਾਤਰਾ (Momentum) ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਇਕ ਦੀ ਗਤੀਆਤਮਿਕ ਊਰਜਾ (Kinetic Energy) ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ?

(a) ਹਲਕੀ ਕਾਇਆ

(b) ਭਾਰੀ ਕਾਇਆ

(c) ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਗਤੀਆਤਮਿਕ ਊਰਜਾ ਹੈ

(d) ਦਿੱਤੇ ਤੱਥ ਅਧੂਰੇ ਹਨ

60. In the binary number system, 111 represents

(a) Three

(b) Four

(c) Seven

(d) One hundred and eleven

61. Which of the following are the primary lymphoid organs ?

1. Bone marrow
2. Thymus
3. Spleen
4. Tonsils

Choose the correct answer from the following :

(a) 1 and 2

(b) 2 and 3

(c) 1 and 3

(d) 1, 2, 3 and 4

62. Aflatoxins are produced by which of the following ?

(a) Bacterium

(b) Fungus

(c) Algae

(d) Virus

63. Which of the following natural food colours is most commonly added in butter and cheese ?

(a) Annatto

(b) Paprika

(c) Betanin

(d) Pandan

60. ਦੋ ਆਧਾਰੀ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਨਾਲੀ (Binary Number System) ਵਿਚ, 111 ਕੀ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

(a) ਤਿੰਨ

(b) ਚਾਰ

(c) ਸੱਤ

(d) ਇੱਕ ਸੌ ਗਿਆਰਾ

61. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮੁਢਲੇ/ਬੁਨਿਆਦੀ (Primary) ਲਿਮਫੌਆਇਡ (Lymphoid) ਅੰਗ ਹਨ ?

1. ਬੋਨ ਮੈਰੋ (Bone Marrow)
2. ਥਾਇਮਸ (Thymus)
3. ਸਪਲੀਨ (ਤਿਲੀ)
4. ਟੌਂਸਿਲਜ਼ (Tonsils)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) 2 ਅਤੇ 3

(c) 1 ਅਤੇ 3

(d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4

62. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਫਲਾਟੌਕਸਿਨ (Aflatoxins) ਕੌਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

(a) ਜੀਵਾਣੂ (Bacterium)

(b) ਉੱਲੀ (Fungus)

(c) ਕਾਈ (Algae)

(d) ਵਿਹੁਅਣੂ (Virus)

63. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਹੜਾ ਕੁਦਰਤੀ ਰੰਗ ਮੱਖਣ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ (Cheese) ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(a) ਅੰਨਾਟੋ (Annatto)

(b) ਪਾਪਰੀਕਾ (Paprika)

(c) ਬੀਟਾਨਿਨ (Betanin)

(d) ਪਾਨਡਨ (Pandan)

64. *Paa* is a 2009 Indian comedy-drama film directed by R. Balakrishnan in which Amitabh Bachchan is shown to suffer with a rare genetic disease of childhood characterized by dramatic, premature ageing. What is this type of disorder called ?

(a) Conn's syndrome

(b) Acromegaly

(c) Progeria

(d) Down's syndrome

65. In computer terminology, little text-based faces and objects that help give the reader a sense of the writer's feelings behind the text are known as

(a) Joystick

(b) Emoticon

(c) Emulation

(d) Captcha

66. Which of the following is ***not*** correctly matched ?

(a) Snivitz : A computer problem

(b) Gigaflops : A measure of computer performance

(c) Gnutella : A challenge-response test that determines whether a user is human or an automated bot

(d) Favicon : A small website icon

64. *ਪਾ* 2009 ਦੀ ਆਰ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਭਾਰਤੀ ਸੁਆਂਗ ਨਾਟਕੀ ਫਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ, ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੂੰ ਇਕ ਬਚਪਨ ਦੀ ਵਿਰਲੀ ਆਨੁਵੰਸ਼ਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਚਾਨਕ ਅਗੇਤਰੀ ਕਾਲ-ਪ੍ਰਭਾਵ (ਬੁੱਢਾ ਹੋਣਾ) ਹੈ । ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

(a) ਕੌਨਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ (Conn's syndrome)

(b) ਐਕਰੋਮਿਗੈਲੀ (Acromegaly)

(c) ਪ੍ਰੋਜਿਰੀਆ (Progeria)

(d) ਡਾਊਨਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ (Down's syndrome)

65. ਕੰਪਿਊਟਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ, ਨਿੱਕੇ ਵਿਸ਼ੇ (Text) ਅਧਾਰਤ ਮੁਹਾਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(a) ਜੋਏਸਟਿਕ

(b) ਇਮੋਟੀਕੌਨ

(c) ਐਮੁਲੇਸ਼ਨ

(d) ਕੈਪਚਾ

66. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੇਲ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਸਨੀਵਿਟਜ਼ : ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸੱਮਸਿਆ

(b) ਗੀਗਾਫਲੌਪਸ : ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਮਾਪ

(c) ਗਨੁਟੇਲਾ (Gnutella) : ਚੁਣੌਤੀ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜਾਂ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਬੋਟ (Bot)

(d) ਫੈਵੀਕੌਨ : ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਛੋਟੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ (Icon)

67. The Department of Currency Management, RBI receives notes from four currency note printing presses in the country. Two of the currency note printing presses are owned by the Government of India and two are owned by the Reserve Bank. Which one of the following is ***not*** amongst these ?

(a) Salboni
(b) Mysore
(c) Dewas
(d) Hyderabad

68. The first bank-note issued by Reserve Bank of India in January 1938 was bearing the portrait of which of the following ?

(a) George VI
(b) Queen Victoria
(c) George V
(d) Edward VIII

69. Consider the following statements regarding the High Powered Money :

1. It is the total liability of Monetary Authority of India.
2. It consists of currency (notes and coins in circulation with the public and vault cash of commercial banks) and deposits held by the Government of India and commercial banks with RBI.
3. The deposits are not refundable by RBI on demand from deposit-holders.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

(a) Only 1
(b) 1 and 2
(c) 2 and 3
(d) Only 3

67. ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦਾ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਭਾਗ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਮੁਦਰਾ ਨੋਟ ਛਪਾਈ ਪ੍ਰੈੱਸਾਂ ਤੋਂ ਨੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਮੁਦਰਾ ਨੋਟ ਦੀ ਛਪਾਈ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰੈੱਸਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਹੈ । ਹੇਠ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਈ ਪ੍ਰੈੱਸ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ ?

(a) ਸਾਲਬੋਨੀ
(b) ਮੈਸੂਰ
(c) ਦੇਵਾਸ
(d) ਹੈਦਰਾਬਾਦ

68. ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਜਨਵਰੀ 1938 ਵਿਚ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਬੈਂਕ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸੀ ?

(a) ਜਿਓਰਜ VI
(b) ਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ
(c) ਜਿਓਰਜ V
(d) ਐਡਵਰਡ VIII

69. ਹਾਈ ਪਾਵਰਡ ਮਨੀ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਦਰਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਰਿਣ ਹੈ ।
2. ਇਸ ਵਿਚ ਮੁਦਰਾ (ਨੋਟ ਅਤੇ ਸਿੱਕੇ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਗੇੜ (ਸਰਕੁਲੇਸ਼ਨ) ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਨਕਦ) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ।
3. ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਤਾ ਦੇ ਮੰਗਣ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਮੋੜਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1
(b) 1 ਅਤੇ 2
(c) 2 ਅਤੇ 3
(d) ਸਿਰਫ 3

70. Consider the following statements regarding "Managed Floating" exchange rate system :

1. It is a mixture of fixed and flexible exchange rate systems.
2. It is also called dirty floating.
3. India's exchange rate policy has not yet shifted to "managed floating" exchange rate system.
4. Under this system, the Govt./Central banks do not intervene to buy and sell foreign currencies in an attempt to moderate exchange rate movements.

Which of the above statements is/are ***not*** correct ?

(a) Only 2

(b) 1 and 3

(c) 2, 3 and 4

(d) 3 and 4

70. "ਮੈਨੇਜਡ ਫਲੋਟਿੰਗ" ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ (Exchange Rate) ਵਿਵਸਥਾ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ (fixed) ਅਤੇ ਲਿਫਵਾਂ (flexible) ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਨ ਹੈ ।
2. ਇਸ ਨੂੰ ਡਰਟੀ ਫਲੋਟਿੰਗ (Dirty floating) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
3. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਨੀਤੀ ਅਜੇ "ਮੈਨੇਜਡ ਫਲੋਟਿੰਗ" ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਵੱਲ ਮੁੰਤਕਲ (shift) ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ।
4. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧੀਨ, ਸਰਕਾਰ/ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ, ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਦੀ ਗਤੀ-ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਫ਼ਰੋਖ਼ਤ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 2

(b) 1 ਅਤੇ 3

(c) 2, 3 ਅਤੇ 4

(d) 3 ਅਤੇ 4

71. Goods and Services Tax (GST) is the next logical step towards comprehensive indirect tax reforms in the country. Consider the following statements with respect to GST :

1. With the introduction of GST, the burden of Central Sales Tax (CST) will be removed.
2. For introduction of GST at State level, States should be given the power to levy tax on services.

Which of the above statements is/are true ?

(a) Only 1

(b) Only 2

(c) Both 1 and 2

(d) Neither 1 nor 2

71. ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਕਰ (GST) ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਿੱਧੇ ਕਰ (Indirect tax) ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਅਗਲਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ । GST ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. GST ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਕਰੀ ਕਰ (CST) ਦਾ ਭਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।
2. ਰਾਜ-ਪੱਧਰ ਤੇ GST ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1

(b) ਸਿਰਫ 2

(c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ

(d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

72. Which of the following measures would contribute to inflation more ?

(a) Repayment of Public Debt

(b) Borrowing from public to finance Budget deficit

(c) Reducing Fiscal Deficit

(d) Creating new money to finance Budget deficit

72. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮਾਪ-ਦੰਡ ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ (Inflation) ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ ?

(a) ਜਨਤਕ ਕਰਜੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ

(b) ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਪਬਲਿਕ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ

(c) ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ

(d) ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮੁਦਰਾ ਬਨਾਉਣੀ

73. Demutualization in the context of stock markets means

(a) Separation of ownership from the management of the stock exchange

(b) Conversion of a stock exchange into a non-profit organization

(c) Unlisting of a blue chip company from the stock exchange

(d) Awarding trading rights by a company to a merchant bank

74. Consider the following statements :

1. Forward Markets Commission of India was earlier overseen by the Department of Consumer Affairs under the Ministry of Consumer Affairs, Food and Public Distribution.
2. At present the Forward Markets Commission is overseen by the Department of Economics Affairs under the Ministry of Finance, Government of India.
3. Forward Markets Commission regulates the Commodity Futures and Financial Futures Trading in the country.

Which of the above statements is/are correct ?

(a) Only 1

(b) Only 2

(c) 1 and 2

(d) 1, 2 and 3

73. ਸ਼ੇਅਰ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਡੀਮੁਚੁਲਾਇਜ਼ੇਸ਼ਨ (Demutualization) ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ

(a) ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਲਹਿਦਗੀ

(b) ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨਫੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨਾ

(c) ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿਚੋਂ ਬਲੂ ਚਿੱਪ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀਕਰਨ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾਉਣਾ

(d) ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਮਰਚੈਂਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

74. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਫੌਰਵਰਡ ਮਾਰਕਿਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਪਹਿਲਾਂ, ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭੁਗਤਾਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ।
2. ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਫੌਰਵਰਡ ਮਾਰਕਿਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਹੈ ।
3. ਫੌਰਵਰਡ ਮਾਰਕਿਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਸੰਬੰਧੀ ਅਗੇਤਰੀ ਵਪਾਰ (futures trading) ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1

(b) ਸਿਰਫ 2

(c) 1 ਅਤੇ 2

(d) 1, 2 ਅਤੇ 3

75. Consider the following statements regarding the Non-Performing Asset :

It is a loan or an advance where

1. interest and/or instalment of principal remain overdue for a period of more than 90 days in respect of a Term Loan.

2. the instalment of principal or interest thereon remains overdue for two crop seasons for short duration crops.

3. the bill remains overdue for a period of more than 90 days in the case of bills purchased and discounted.

Which of the above statements is/are correct ?

(a) Only 1

(b) 1 and 3

(c) 1 and 2

(d) 1, 2 and 3

75. ਨਾਨ-ਪਰਫਾਰਮਿੰਗ ਅਸੈਟ (Non-Performing Asset) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

ਇਹ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਗੀ (Advance) ਹੈ ਜਿਥੇ

1. ਮਿਆਦ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ ਵਿਚ ਵਿਆਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੂਲ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਓਵਰ ਡਿਊ ਹੋਵੇ (ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ) ।

2. ਛੋਟੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਾਲੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਮੂਲ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਂ ਉਸਤੇ ਵਿਆਜ਼ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਓਵਰਡਿਊ ਹੋਵੇ (ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ) ।

3. ਖਰੀਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਡਿਸਕਾਉਂਟਿਡ (discounted) ਬਿਲਾਂ ਵਿਚ, ਬਿਲ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਓਵਰਡਿਊ ਹੋਵੇ (ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ) ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1

(b) 1 ਅਤੇ 3

(c) 1 ਅਤੇ 2

(d) 1, 2 ਅਤੇ 3

76. Twin deficit basically refers to

(a) Lack of investor confidence and high fiscal deficit

(b) Lack of positive credit rating and high fiscal deficit

(c) Situation of huge outflow of FIIs and rising fiscal deficit

(d) Situation of large current account and fiscal deficit

76. ਜੁੜਵਾ ਘਾਟ (Twin deficit) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

(a) ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟ (fiscal deficit)

(b) ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੈਡਿਟ ਰੇਟਿੰਗ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟ (fiscal deficit)

(c) ਐਫ.ਆਈ. ਆਈਜ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵੱਧਦੀ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟ (fiscal deficit)

(d) ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਲੇਖਾ ਘਾਟ (Current Account Deficit) ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟ (fiscal deficit) ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ

77. Consider the following liquid assets :

1. Demand deposits with the banks
2. Time deposits with the banks
3. Savings deposits with the banks
4. Currency

The correct sequence of their decreasing order of liquidity is

(a) 1-4-3-2

(b) 4-3-2-1

(c) 4-1-3-2

(d) 4-3-1-2

77. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਕਦੀ ਐਸੇਟਸ (ਸੰਪਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ
2. ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ
3. ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਬਚਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ
4. ਮੁਦਰਾ

ਘਟਦੀ ਨਕਦੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਸਹੀ ਤਰਤੀਬ ਚੁਣੋ :

(a) 1-4-3-2

(b) 4-3-2-1

(c) 4-1-3-2

(d) 4-3-1-2

78. Which of the following is/are a part of Capital Account of Balance of Payments ?

1. Portfolio Investment
2. External Assistance
3. NRI Deposits

Choose the correct answer from the following :

(a) 1 and 2

(b) 1, 2 and 3

(c) Only 1

(d) Only 3

79. Where is the Stock Exchange located in Punjab ?

(a) Jalandhar

(b) Patiala

(c) Amritsar

(d) None of the above

80. Match the following :

Authors	*Writings*
A. Minhaj al-Siraj Juzjani	1. Malfuzat-i-Timuri
B. Ziauddin Barani	2. Fatwa-i-Jahandari
C. Isami	3. Tabaqat-i-Nasiri
D. Amir Timur	4. Futuh-us Salatin

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	1	2	3	4
(c)	3	2	4	1
(d)	4	3	2	1

78. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਕਿਹੜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਤੁਲਨ (ਬੈਲੇਂਸ ਆਫ ਪੇਮੈਂਟ) ਦੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਾਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਪੋਰਟਫੋਲਿਓ ਨਿਵੇਸ਼
2. ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ/ਮਦਦ
3. ਗ਼ੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ (NRI deposits)

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) 1, 2 ਅਤੇ 3

(c) ਸਿਰਫ 1

(d) ਸਿਰਫ 3

79. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਿੱਥੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

(a) ਜਲੰਧਰ

(b) ਪਟਿਆਲਾ

(c) ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

(d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

80. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਲੇਖਕ	*ਕਿਤਾਬ/ਰਚਨਾ*
A. ਮਿਨਹਾਜ ਅਲ-ਸਿਰਾਜ ਜਜ਼ਜਾਨੀ	1. ਮਲਫੁਜ਼ਤ-ਏ-ਤਿਮੂਰੀ
B. ਜ਼ਿਆਉਦਿਨ ਬਰਾਨੀ	2. ਫਤਵਾ-ਏ-ਜਹੰਦਰੀ
C. ਇਸਾਮੀ	3. ਤਬਾਕਤ-ਏ-ਨਾਸੀਰੀ
D. ਅਮੀਰ ਤਿਮੁਰ	4. ਫੁਤੁਹ-ਉਸ ਸਲਾਤਿਨ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	1	2	3	4
(c)	3	2	4	1
(d)	4	3	2	1

81. Mansur, the court painter of Jahangir, was most famous for painting which of the following ?

(a) Historical monuments
(b) Human portraits
(c) Landscapes
(d) Plants, birds and animals

82. There were five major political centres in the Mauryan Empire including the capital Pataliputra and four provincial centres. Which one of the following is ***not*** amongst these provincial centres ?

(a) Kaushambi
(b) Ujjayini
(c) Tosali
(d) Suvarnagiri

83. Consider the following statements :

1. Prabhavati Gupta was the daughter of one of the most important rulers in early Indian history, Chandragupta I.
2. She was married into the ruling family of the Vakatakas, who were powerful in the Deccan.

Which of the above mentioned statements is/are correct ?

(a) Only 1
(b) Only 2
(c) Both 1 and 2
(d) Neither 1 nor 2

81. ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਰਾਜ ਰੰਗਸਾਜ਼ ਮਨਸੂਰ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ ?

(a) ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ
(b) ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਵੀਰਾਂ
(c) ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਿੱਤਰ
(d) ਪੌਦੇ, ਚਿੜੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ

82. ਮੌਰਿਆ (Mauryan) ਸਲਤਨਤ ਵਿਚ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਾਟਲੀਪੁਤਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੇਂਦਰ ਸਨ । ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇਕ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਕੇਂਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ***ਨਹੀਂ*** ਸੀ ?

(a) ਕੌਸ਼ੰਬੀ
(b) ਉੱਜੈਨੀ
(c) ਤੋਸਾਲੀ
(d) ਸੁਵਰਨਗਿਰੀ

83. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਗੁਪਤਾ, ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜਾ ਚੰਦਰਗੁਪਤ-I ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ ।
2. ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਕਾਟਕਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1
(b) ਸਿਰਫ 2
(c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਨੋਂ
(d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

84. Consider the following statements :

1. Satavahana rulers were identified through metronymics (names derived from that of the mother).

2. In Satavahana rulers, the succession to the throne was generally patrilineal.

Which of the above mentioned statements is/are correct ?

(a) Only 1

(b) Only 2

(c) Both 1 and 2

(d) Neither 1 nor 2

84. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਸਤਵਾਹਨਾ ਦੇ ਰਾਜੇ ਮੈਟਰੋਨਿਮਿਕ ਰਾਹੀਂ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ । (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਵਿਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ) ।

2. ਸਤਵਾਹਨਾ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤਖਤ ਦਾ ਉੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪਿਤਰਵੰਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1

(b) ਸਿਰਫ 2

(c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ

(d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

85. According to Buddhist texts, who was the first woman to enter Sangha and ordained as "bhikkhuni" ?

(a) Mahamaya Mayadevi

(b) Mahapajapati Gotami

(c) Mahadevi Yashodhara

(d) Shailbhanjika Anandi

85. ਬੋਧ ਸੂਤਰਾਂ (Buddhist texts) ਮੁਤਾਬਕ, ਸੰਘ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ "ਭਿਖਣੀ" ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਈ ਪਹਿਲੀ ਇਸਤਰੀ ਕੌਣ ਸੀ ?

(a) ਮਹਾਮਾਇਆ ਮਾਇਆਦੇਵੀ

(b) ਮਹਾਪਜਾਪਤੀ ਗੌਤਮੀ

(c) ਮਹਾਂਦੇਵੀ ਯਸ਼ੋਧਰਾ

(d) ਸ਼ੈਲਭੰਜਿਕਾ ਅਨੰਦੀ

86. Match the following :

Foreign Travellers	*Country of Origin*
A. Afanasii Nikitich Nikitin	1. England
B. Duarte Barbosa	2. Russia
C. Peter Mundy	3. Portugal
D. Antonio Monserrate	4. Spain

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	3	4	1	2
(c)	3	4	2	1
(d)	2	3	1	4

87. Emperor Akbar classified the lands in various categories and fixed different revenue to be paid by each. In this context, examine which of the following defines *Polaj land* ?

(a) Land which is annually cultivated for each crop in succession and is never allowed to lie fallow.

(b) Land left out of cultivation for a time that it may recover its strength.

(c) Land that has lain fallow for three or four years.

(d) Land uncultivated for five years and more.

86. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰੀ	*ਦੇਸ਼*
A. ਅਫਨਾਸੀ ਨਿਕਿਤਿਚ ਨਿਕਿਤਿਨ	1. ਇੰਗਲੈਂਡ
B. ਡੁਆਰਤ ਬਾਰਬੋਸਾ	2. ਰੂਸ
C. ਪੀਟਰ ਮੁੰਡੀ	3. ਪੁਰਤਗਾਲ
D. ਐਨਟੋਨਿਓ ਮੌਨਸਰੇਟ	4. ਸਪੇਨ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	3	4	1	2
(c)	3	4	2	1
(d)	2	3	1	4

87. ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ *ਪੋਲਾਜ ਭੂਮੀ* ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ?

(a) ਭੂਮੀ ਜਿਹੜੀ ਫਸਲ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੀ ਵੀ ਵਾਹ ਕੇ ਅਣਬੀਜੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ।

(b) ਭੂਮੀ ਜੋ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਭੂਮੀ ਅਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ।

(c) ਭੂਮੀ ਜੋ ਵਾਹ ਕੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਣਬੀਜੀ ਛੱਡੀ ਹੋਵੇ ।

(d) ਭੂਮੀ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਣਵਾਹੀ ਹੋਵੇ ।

88. The Disorders Inquiry Committee (1919 – 1920) headed by Lord Hunter was constituted to investigate the disturbances in Bombay, Delhi and Punjab, their causes and measures taken to cope with them.

Which of the following were ***not*** member(s) of the Committee ?

1. Justice G.C. Rankin
2. Chimanlal Harilal Setalvad
3. Pt. Jagat Narayan
4. Sultan Shamsher Beig
5. W.F. Rice

Choose the answer from the following :

(a) 2 and 3
(b) 3 and 4
(c) Only 4
(d) Only 5

89. Arrange the following in a chronological order :

1. Wavell Plan
2. Poona Pact
3. Gandhi Irwin Pact
4. Individual Satyagraha
5. Communal Award

Choose the correct code :

(a) 3, 5, 2, 4, 1
(b) 5, 3, 2, 4, 1
(c) 3, 2, 5, 4, 1
(d) 2, 5, 3, 1, 4

88. ਲੌਰਡ ਹੰਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ, ਬੰਬੇ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਜਿਠਣ ਲਈ ਕਦਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਡਿਸਓਰਡਰਜ਼ ਇੰਕੁਆਰੀ ਕਮੇਟੀ (1919 – 1920) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।
ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ(ੜੇ) ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ***ਨਹੀਂ*** ਸੀ/ਸਨ ?

1. ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਸੀ. ਰੈਨਕਿਨ
2. ਚਿਮਨਲਾਲ ਹਰੀਲਾਲ ਸੇਤਲਵਾਦ
3. ਪੰਡਿਤ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ
4. ਸੁਲਤਾਨ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬੇਗ਼
5. ਡਬਲਿਊ.ਐਫ. ਰਾਈਸ

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 2 ਅਤੇ 3
(b) 3 ਅਤੇ 4
(c) ਸਿਰਫ 4
(d) ਸਿਰਫ 5

89. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤਰਤੀਬ (Chronological order) ਵਿਚ ਕਰੋ :

1. ਵੇਵਲ ਪਲਾਨ
2. ਪੂਨਾ ਸਮਝੌਤਾ
3. ਗਾਂਧੀ-ਇਰਵਿਨ ਸਮਝੌਤਾ
4. ਵਿਅਕਤੀਗਤ (Individual) ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ
5. ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਅਵਾਰਡ (Communal Award)

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

(a) 3, 5, 2, 4, 1
(b) 5, 3, 2, 4, 1
(c) 3, 2, 5, 4, 1
(d) 2, 5, 3, 1, 4

90. "New Lamps for Old", a series of articles criticising moderate politics, was authored by

(a) Bal Gangadhar Tilak

(b) Chittaranjan Das

(c) Bipin Chandra Pal

(d) Aurobindo Ghosh

91. During World War II, which of the following countries was invaded by Germany under the code name, "Operation Barbarossa" ?

(a) Great Britain

(b) Soviet Union

(c) France

(d) U.S.A.

92. In 1942, Battle of Midway was fought between the naval forces of which of the following belligerent nations ?

(a) Germany and France

(b) Germany and Great Britain

(c) Japan and U.S.A.

(d) Japan and Soviet Union

90. "ਨਿਊ ਲੈਂਪਸ ਫਾਰ ਓਲਡ" ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਲੜੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸੀ ?

(a) ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ

(b) ਚਿੱਤਰੰਜਨ ਦਾਸ

(c) ਬਿਪਿਨ ਚੰਦਰ ਪਾਲ

(d) ਔਰੋਬਿੰਦੋ ਘੋਸ਼

91. ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵੱਲੋਂ "ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰਬਰੌਸਾ" ਕੋਡ ਨਾਮ ਤਹਿਤ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?

(a) ਗਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ

(b) ਸੋਵਿਅਤ ਯੂਨਿਅਨ

(c) ਫਰਾਂਸ

(d) ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

92. 1942 ਵਿਚ, ਮਿਡਵੇਅ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਹੜੇ ਲੜਾਕੂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਲ-ਸੇਨਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜੀ ਗਈ ਸੀ ?

(a) ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ

(b) ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਗਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ

(c) ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

(d) ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਸੋਵਿਅਤ ਯੂਨੀਅਨ

93. Consider the following statements regarding River Beas :

1. River Beas originates from Borasu Pass in Kinnaur district, Himachal Pradesh.
2. Pandoh reservoir and Pong reservoir are built over this river.
3. It joins river Satluj at Hari-ke-Pattan.

Which of the above mentioned statements is/are ***not*** correct ?

(a) Only 1

(b) 1 and 2

(c) Only 3

(d) 1 and 3

94. Match the following :

Rivers	*Ancient Name*
A. Beas	1. Askini
B. Ravi	2. Vipasa
C. Chenab	3. Parushni/Airavati
D. Jhelum	4. Vitasta

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	3	4	1	2
(c)	2	3	1	4
(d)	4	3	1	2

93. ਬਿਆਸ ਨਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਬਿਆਸ ਨਦੀ, ਬੋਰਾਸੁ ਪਾਸ, ਜ਼ਿਲਾ ਕਿੰਨੌਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
2. ਪੰਡੋਹ ਜਲ-ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਪੌਂਗ ਜਲ-ਭੰਡਾਰ ਇਸ ਨਦੀ ਤੇ ਉਸਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ।
3. ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਵਿਚ ਹਰੀ-ਕੇ-ਪੱਤਨ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖਿਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹੈ/ਹਨ ?

(a) ਸਿਰਫ 1

(b) 1 ਅਤੇ 2

(c) ਸਿਰਫ 3

(d) 1 ਅਤੇ 3

94. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਨਦੀ	*ਪੁਰਾਤਨ ਨਾਮ*
A. ਬਿਆਸ	1. ਅਸਕਿਨੀ
B. ਰਾਵੀ	2. ਵਿਪਾਸਾ
C. ਚਨਾਬ	3. ਪਰੁਸ਼ਨੀ/ਇਰਾਵਤੀ
D. ਜਿਹਲਮ	4. ਵਿਤਾਸਤਾ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	3	4	1	2
(c)	2	3	1	4
(d)	4	3	1	2

95. Which of the following pairs is/are ***not*** matched correctly ?

Name of Wildlife Sanctuary	Location
1. Jhajjar-Bachauli	– Rupnagar
2. Kathlaur Kushlian	– Sangrur
3. Bir Aishwan	– Hoshiarpur
4. Bir Dosanjh	– Patiala

Choose the answer from the following :

(a) 1 and 2

(b) 2 and 3

(c) 2 and 4

(d) 1 and 3

96. The battle of Balakot was fought in 1831 A.D. between the forces of

(a) East India Company and the Afghans

(b) East India Company and the Marathas

(c) Maharaja Ranjit Singh and the Marathas

(d) Maharaja Ranjit Singh and Syed Ahmad Barelvi

95. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜੋੜੀ(ਆਂ) ਸਹੀ ***ਨਹੀਂ*** ਹਨ ?

ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਦੀ ਰੱਖ। *ਸੈਕੰਚੁਰੀ ਦਾ ਨਾਮ*	*ਸਥਾਨ*
1. ਝੱਜਰ-ਬਚੌਲੀ	– ਰੂਪਨਗਰ
2. ਕਠਲੌੜ-ਕੁਸ਼ਲਿਆਂ	– ਸੰਗਰੂਰ
3. ਬੀੜ ਐਸ਼ਵਾਂ	– ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
4. ਬੀੜ ਦੋਸਾਂਝ	– ਪਟਿਆਲਾ

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) 2 ਅਤੇ 3

(c) 2 ਅਤੇ 4

(d) 1 ਅਤੇ 3

96. 1831 ਏ.ਡੀ. ਵਿਚ ਬਾਲਾਕੋਟ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਲੜੀ ਗਈ ਸੀ ?

(a) ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਕੰਪਨੀ (East India Company) ਅਤੇ ਅਫਗਾਨ

(b) ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਕੰਪਨੀ (East India Company) ਅਤੇ ਮਰਾਠਾ

(c) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਰਾਠਾ

(d) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਯਿਦ ਅਹਮਦ ਬਰੇਲਵੀ

97. Match the following :

Assembly constituency		*District*
A.	Nihal Singhwala	1. Hoshiarpur
B.	Shutrana	2. Sangrur
C.	Chabbewal	3. Gurdaspur
D.	Dirba	4. Patiala
		5. Moga

Choose the correct code :

	A	B	C	D
(a)	3	2	1	5
(b)	5	4	1	2
(c)	3	4	1	2
(d)	5	1	4	2

98. Consider the following statements :

1. HMEL is developing Talwandi Sabo Thermal Power Plant.
2. L&T Power Development Limited is developing Rajpura Thermal Power Plant.
3. Fuel supply for Rajpura Thermal Power Plant will be given by Mahanadi Coalfields Limited (MCL), whereas for Talwandi Sabo Thermal Power Plant, it will be given by South Eastern Coalfields Limited (SECL).

Which of the above mentioned statements is/are correct ?

(a) 1 and 2

(b) 2 and 3

(c) Only 3

(d) Only 2

97. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ-ਹਲਕਾ		*ਜ਼ਿਲਾ*
A.	ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘਵਾਲਾ	1. ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
B.	ਸ਼ੁਤਰਾਨਾ	2. ਸੰਗਰੂਰ
C.	ਛੱਬੇਵਾਲ	3. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
D.	ਡਿਰਬਾ	4. ਪਟਿਆਲਾ
		5. ਮੋਗਾ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	3	2	1	5
(b)	5	4	1	2
(c)	3	4	1	2
(d)	5	1	4	2

98. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਐਚ.ਐਮ.ਈ.ਐਲ. ਵੱਲੋਂ ਤਲਵੰਡੀਸਾਬੋ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।
2. ਐਲ. ਐਂਡ ਟੀ. ਪਾਵਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਪੁਰਾ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।
3. ਰਾਜਪੁਰਾ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਲਈ ਬਾਲਣ (fuel) ਮਹਾਂਨਦੀ ਕੋਲਾ ਖੇਤਰ ਲਿਮਿਟਿਡ (ਐਮ.ਸੀ.ਐਲ.) ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਲਈ ਬਾਲਣ (fuel) ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਕੋਲਾ ਖੇਤਰ ਲਿਮਿਟਿਡ (ਐਸ.ਈ.ਸੀ.ਐਲ.) ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

(a) 1 ਅਤੇ 2

(b) 2 ਅਤੇ 3

(c) ਸਿਰਫ 3

(d) ਸਿਰਫ 2

99. Arrange the following places of Punjab with respect to their location from South to North :

1. Maur
2. Qadian
3. Sardulgarh
4. Nihal Singhwala
5. Kanjli

Choose the correct code :

(a) 3, 1, 4, 5, 2
(b) 1, 3, 4, 2, 5
(c) 3, 1, 4, 2, 5
(d) 3, 4, 1, 5, 2

100. On the basis of Census 2011, arrange the following districts of Punjab with respect to their population in the increasing order :

1. Rupnagar
2. Faridkot
3. Muktsar
4. Mansa

Choose the correct code :

(a) 1, 2, 4, 3
(b) 2, 1, 4, 3
(c) 2, 1, 3, 4
(d) 1, 3, 2, 4

99. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਕਰੋ :

1. ਮੌੜ
2. ਕਾਦੀਆਂ
3. ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ
4. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘਵਾਲਾ
5. ਕਾਂਝਲੀ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

(a) 3, 1, 4, 5, 2
(b) 1, 3, 4, 2, 5
(c) 3, 1, 4, 2, 5
(d) 3, 4, 1, 5, 2

100. 2011 ਜਨ-ਗਣਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧਦੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਮੁਤਾਬਕ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਕਰੋ :

1. ਰੂਪਨਗਰ
2. ਫਰੀਦਕੋਟ
3. ਮੁਕਤਸਰ
4. ਮਾਨਸਾ

ਸਹੀ ਕੋਡ ਚੁਣੋ :

(a) 1, 2, 4, 3
(b) 2, 1, 4, 3
(c) 2, 1, 3, 4
(d) 1, 3, 2, 4

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਲਮ ਭਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪੰਨੇ ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ

ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਲੜੀ ਨੰ :

ਪੇਪਰ – I

(ਜਨਰਲ ਸਟੱਡੀਜ਼)

ਰੋਲ ਨੰ : ☐☐☐☐☐☐☐☐

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰ : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਨੰ : ☐☐☐☐☐☐☐☐

ਨਾਮ : ____________________

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ : ____________________

ਜਨਮ ਮਿਤੀ : D D ☐☐ M M ☐☐ Y Y Y Y ☐☐☐☐

ਕੈਟੇਗਰੀ ਦਾ ਨਾਮ* : ☐☐ (*ਐਡਮਿਟ ਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ)

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ :
(ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਸੀਰੀਜ਼

A

(ਕੁਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : **100**)

(ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਂ : **2:00** ਘੰਟੇ)

ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਇਨਵਿਜੀਲੇਟਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੱਕ **ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਲੋਂ ਨਾ ਖੋਲਿਆ ਜਾਵੇ।** ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਲਮ ਵੱਡੇ ਅਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਣ । ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ, ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ (ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਲਮ ਛੱਡਕੇ) ਵੀ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ।
2. ਇਸ ਪੰਨੇ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਭਰਨ ਲਈ ਕੇਵਲ **ਨੀਲਾ ਜਾਂ ਕਾਲਾ** ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ ਹੀ ਵਰਤੋ । ਅਜਿਹਾ ਪੈਨ ਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਉਪਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ । ਸਿਆਹੀ ਵਾਲਾ ਪੈਨ ਧੱਬੇ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣੀ ਕਠਿਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ।
3. ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ।
4. ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਲਮ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ।
5. ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ **ਦੋ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 100 ਪ੍ਰਸ਼ਨ** ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ । ਕੇਵਲ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 20 ਮਿੰਟ ਦਾ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਗੀਆ ।
6. **ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਉਸਦੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ** ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਜਰੂਰ ਅਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ । ਅਜਿਹਾ ਨਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਮੂਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ।
7. ਉਮੀਦਵਾਰ ਉੱਤਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਚੱਕਰ/ਗੋਲਾ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਅਨੁਸਾਰ a, b, c ਜਾਂ d ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰ ਕੇ ਜਾਹਰ ਕਰੇ :

   a ○ b ● c ○ d ○

8. ਚੱਕਰ/ਗੋਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿਸਾ ਭਰ ਕੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਿਵੇਂ ਕਾਟਾ ਜਾਂ ਸਹੀ ਲਗਾਕੇ ਉੱਤਰ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਸਕੈਨਰ ਕੇਵਲ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਏ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮੂਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੱਕਰ/ਗੋਲੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।
9. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ **44** ਪੰਨੇ ਹਨ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਗਏ ਹਨ । ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ **translation** ਹੈ । ਕਿਸੀ ਉਲਝਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।
10. ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਖੋਲਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਲੈਣ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਪੰਨੇ ਪੂਰੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੰਨਾਂ ਅਣਛਪਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੁਰੰਤ ਨਰੀਖਿਅਕ ਅਮਲੇ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਛੇਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇ । ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਰੀਖਿਅਕ ਅਮਲੇ ਤੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਏ ।
11. ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਹੇ ਅੰਕ ਅਰਥਾਤ ਢਾਈ ਅੰਕ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ।
12. ਕੋਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ।
13. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ **ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਆਪਸ਼ਨ** ਨੂੰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ।
14. ਆਖਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ।

SEAL